

Brabantík
Bruselský grifonek
Belgický grifonek

Historie

Jedním z mnoha označení pro předchůdce belgických grifonů je „Griffon d'Écurie“ (stájový hrubosrstý pes), nebo „Chien du Cocher“ (pes pro kočí). Griffonci a jejich předchůdci zvaní „smous-sje“ totiž byli zpočátku chováni jen na venkově a žili ve stájích, kde měli za úkol chytat hlodavce, ale protože byli zvyklí na všechna zvířata a také k lidem byli vždy přátelští, brali je vozkové s sebou na cesty za prací a obchodem. Na mnoha dobových vyobrazeních sedí typově příbuzní psi na kozlících po boku kočích, případně pobíhají kolem vozu.

Tak se dostali tito psi i do povědomí obyvatel měst („Chien du garde-ville“ – pes-městský hlídač) a nakonec i do kruhů nejvyšších: na obrazech vlámských umělců té doby jsou grifonci malováni právě až v době, kdy „povýšili“, a když o plemeno projevila zájem dokonce i sama královna Marie Henrietta, prožívali grifonci dobu první vlnu největší popularity (tj. na přelomu 19. a 20. století); druhá nastala kolem r. 1920.

Vývoj

I když městské obyvatelstvo zaujali grifonci svou přichylností, ostražitostí i zjevem, brzy začaly pokusy o posilování žádoucích znaků a potlačování těch ostatních. Plánovitý chov grifonka se datuje zhruba od roku 1880. V tomto roce získal na jedné výstavě konané v Bruselu grifonek titul Nejlepšího psa výstavy – a na světě byl bruselský grifonek. Titul znamenal zvýšený zájem o plemeno, navíc v sousedním Německu se dočasně zane-

Jan van Eyck – Manželé Arnolfinioví (r. 1434). Grifonek jako symbol věrnosti.

dbal chov starého plemene „opičí pinč“ a grifonci zaujali uvolněné místo. Grifonek získal oblibu i mimo svou vlast, a to hlavně v Anglii, v USA a ve Skandinávii.

V průkazech původu mnohých dnešních grifonků se objevuje jméno psa Garcon, který je dnes považován za jednoho ze zakladatelů chovu; patřil jistému hostinskému. První bruselské grifonci byli zaregistrováni v r. 1883 a jmenovali se Topsy a Foxine.

V díle F. Krichlera „Katechismus der Hunderassen“ (1892) připodobňuje autor plemeno, které nazývá bruselským

grifonkem, německému hrubosrstému kníračovi, od kterého se liší pouze červenožlutou barvou. Jiný autor (Strebel) zase stejného bruselského grifonka nazýval belgickým opičím pinčem a předpokládal, že vznikl křížením německého opičho pinče a mopse. Rovněž se vyskytly zmínky o „belgickém uličním psovi“, který byl zkřížen s mopskem. Mezi dalšími možnými předky belgických grifonků jsou dále uváděni yorkširský teriér, King Charles španěl nebo holandský pinč, ale protože po celé střední Evropě existovalo množství různých typů malých pinčů, lze dnes jen těžko určit, které plemeno vzniklo z jiného. Dá se předpokládat, že nejpravděpodobnější je ta teorie o vzniku grifonků, která předpokládá křížení tehdejšího (nečistokrevného) „opičho“ pinče s mopskem.

Mops byl do chovu grifonků křížen za účelem tvrdšího osrstění a vyprofilování hlavy. Čenichová partie se zkrátila, zmenšila se celková velikost těla a kromě těchto vlastností získali grifonci ještě přítulnější a vyrovnanější povahu. A naopak, původně nežádoucím produktem spojení s mopskem byli krátkosrstí psi; ti byli zpočátku vyřazováni z chovu, než se přišlo na to, že by se krátkosrstá varieta mohla využít jako nové plemeno. Tak se objevili brabantští grifonci, ale protože slovo griffon znamená hrubosrstý, užívá se název brabantík. Přídomek „brabant-ský“ kopíruje název Vévodství brabant-ského, které se kdysi rozkládalo i na části území dnešní Belgie.

Tři plemena známá také jako malí belgičtí psi mají nejen stejnou zemi původu – Belii, ale rovněž stejné předky; o tom svědčí i jejich vzájemná podoba.

Brabantík (krátkosrstý červený, černý, nebo černý s pálením) - Petit Brabançon F.C.I.-Standard č. 82

Bruselský grifonek (hrubosrstý červený) - Griffon Bruxellois F.C.I.-Standard č. 80

Belgický grifonek (hrubosrstý černý nebo černý s pálením) - Griffon Belge F.C.I.-Standard č. 81

I když jde dnes o tři různá plemena s vlastními standardy, vzhledem k úzké chovatelské základně se mohou křížit tato jednotlivá plemena mezi sebou a pak je možné, že se v jednom vrhu objeví všechny tři variety – bruselský grifonek, belgický grifonek i brabantík.

V některých zemích jsou všechny 3 variety posuzovány společně jako „bruselský grifonek“ (např. USA, Velká Británie, Austrálie).

Dějiny grifonků v ČR

Když počátkem 20. století kulminoval zájem o grifonky, několik psů se dostalo i k nám. Poprvé tu byli vystavováni údajně už v roce 1907 a do vypuknutí 1. sv. války bylo snad odchováno i několik vrhů. Vývoj po 2. světové válce však nepřál jakýmkoli dovozům, takže další grifonci se k nám dostali až v osmdesátých letech.

První bruselskou fenku Debby von Lustigen Kleeblatt dovezl pan František Pěnička z Německa a zásluhou paní Heerkens z Holandska byla tato fenka nakryta v Holandsku Idem von Heerschuur. Od této známé chovatelky byl dovezen i první krycí pejsek, belgický

grifonek Nikkie von Heerschuur. Významné bylo seznámení s chovatelskou stanicí pana den Ottera a Hanse Bleekera vd. Platte Belskes. Odtud přišel červený brabantík Grolleke, který významně ovlivnil chov svou krásnou červenou barvou. František Pěnička pak dovezl další fenku Valiseke a ze Švédska přišla brabantice black and tan Ratchers Elektra. František Pěnička koupil ještě černého brabantíka Isidora du Clos de l'ancienne ferme. Jeden z prvních odchovů chovatelské stanice Kompas Rose byl belgický grifonek – pes Fee – Black, 2x světový vítěz. Jeho jméno figuruje ve většině průkazů původu našich grifonků. Do chovu úspěšně zasáhl i další brabantík, kterého dovezli Miloš a Valerie Petrovi, Napoleon Leo Belgicus, z chovatelské stanice, jenž je pokračovatelkou vd. Platte Belskes.

Paní Alena Hrušková vlastnila fenku brabantici black and tan, nevlastní sestru Isidora du Clos de l'ancienne ferme. Tato fena byla nakryta Napoleonem Leo Belgicus a zůstal po ní krásný pejsek, brabantík black and tan Bohouš od Vlčího pramene. Bohužel po porodu fena uhynula.

Chov grifonků u nás se stále vyvíjí zásluhou chovatelů, kteří kryjí své feny v zahraničí nebo importují štěňata z nejlepších chovatelských stanic. Tito jedinci a jejich potomci úspěšně zasáhli a zasahují do českého chovu. O tom svědčí mnoho výstavních titulů, které získali i na nejprestižnějších výstavách a i stoupající zájem zahraničních chovatelů o české grifonky.

Exteriér bruselského grifonka

Tito psi jsou hrubosrstí s barvou srsti červenou až červenavou. Téměř vždy se rodí s tmavou maskou, která většinou výrazně zesvětlí. Jen někteří jedinci si ponechají tmavou masku až do stáří; obojí je povoleno. Tolerována je lehce černá srst na zádech (je to důsledek křížení 3 variety). Standard FCI platný u nás povoluje jen červenou až červenavou barvu s trochou černé, trochu černé je tolerováno na ozdobné srsti na hlavě.

Za chyby se považuje hedvábná nebo vlněná srst, zlomený ocas, světlé nebo malé oči, hnědé drápy, hnědý nos, ukazování zubů nebo jazyka, bílé skvrny a nůžkový skus.

Exteriér belgického grifonka

Platí vše jako u bruselského grifonka, jen místo červené barvy musí mít zbarvení černé nebo černé s pálením. Pálení musí být umístěno jen na povolených místech, tj. na hrudních končetinách od tlapek k nadprstí, na pánevních od tlapek k hleznu, odkud pokračují směrem vzhůru po vnitřní straně nohou. Znaky mohou být umístěny na hrudníku, lících, na bradě, nad očima, uvnitř ucha, pod ocasem a kolem řitního otvoru. Černá může být smísená s červenohnědou, ale černá a černá s pálením jsou upřednostňovány.

Exteriér brabantika

Tato plemeno je krátkosrsté, s hrubou, přiléhající a lesklou srstí dlouhou max. 2 centimetry. Zbarvení je buď červené, černé, nebo černé s pálením. Akceptovány jsou stejné barvy jako pro grifonky, s tmavou maskou.

Exteriér – společné znaky

Grifonci jsou statní, kvadraticky stavění psi o výšce 28 až 30 centimetrů a hmotnosti 3,5 až 6 kilogramů.

Standardy vyžadují relativně velkou hlavu s širokým a vypouklým čelem, krátkou a širokou tlamu s výrazným předkusem. Nejnápadnější částí těla je tedy hlava s téměř lidským výrazem, velkýma tmavě hnědýma očima, malýma ušima a s rozcuchanou, odstávající srstí.

Srst bruselského a belgického grifonka má být složena z hrubé, středně dlouhé krycí vrstvy a z krátké husté podsady. Kolem očí, na nose, na lících a na bradě rostou delší chlupy tvořící tzv. zdobení.

Zdraví

Grifonci vyžadují péči o oči. Pokud se ohlídá, aby chlupy, které rostou mezi očima a nad očima byly ostříhány nebo vytrhány tak, aby nedráždili oko, nedochází k slzení a tím i k případným zánětům nebo nepříjemnému zápachu očí.

Reprodukce

Feny normálně zabřezávají, ale některé porody jsou těžké. Porodní váha štěňat se pohybuje obvykle mezi 140 – 180 gramy. Což vzhledem k hmotnosti matek, není nijak málo.

Stane se, že fena o váze kolem 5 kg vrhne štěňata o hmotnosti 200 až 220 gramů.

Některé feny při porodu neprotrhnou plodové blány, jejich štěňata jsou proto odkázána na pomoc člověka. V průměru se ve vrhu rodí 3 až 4 štěňata. V současné době se uvádí 30 procentní úmrtnost štěňat. Někteří chovatelé se obávají o život feny a štěňat a proto raději volí porod císařským řezem.

K porodům císařským řezem dochází často pokud má fena málo štěňat. V případě, že je vrh početnější, fena většinou porodí sama. Feny grifonků jsou prvotřídní matky.

Grifonci všeobecně patří k dlouhověkým, odolným plemenům a ve fyzické i psychické pohodě se dožívají patnácti i více let.

Povaha

Snad díky příbuznosti s pinčí jsou grifonci ostražití hlídači. Příměs krve rodu mopsů dodala grifonkům jistou dobromyslnost, takže vzniklo plemeno s milou a nekomplikovanou povahou, doslova závislé na svém pánovi a jeho rodině. Grifonek pronásleduje svého pána na

každém kroku, aby nepřišel ani o vteřinu jeho přítomnosti. Je přítulný a něžný, dokonale společník pro všechny věkové kategorie včetně dětí.

Návštěvy sice krátce ohlásí, ale potom nejenže neprojevuje vůči cizím lidem žádnou nevráživost, ale dokonce sám vyhledá fyzický kontakt. Agresivní nebývají grifonci ani vůči jiným psům, kočkám ani ostatním zvířatům.

Jsou zvědaví a podnikaví, ne však natolik, aby to obtěžovalo. Nehrozí ani to, že by měli sklon k vycházkám na vlastní pěst – prostě proto, že by se ochudili o přítomnost pána.

Výchova

Učí se rádi a rychle, nepotřebují speciální výcvik, tvrdý dril ani pevnou ruku – sami pochopí, co a kdy se od nich očekává, a to i v případě psích sportů. Snadno skládají zkoušky z agility, z výkonu a canisterapie. Jsou velmi citliví na intonaci hlasu. Bez problémů se včlení do každé smečky. Pro jejich snadnou zvladatelnost, mírnost, nekonfliktnost a malou postavu je má mnoho chovatelů celo-

denně u sebe. Ostatně i grifonci milují lidskou společnost.

Péče

Grifonci jsou vitální psi milující pohyb. Vystačí i s pouhými procházkami, pokud žijí v městském bytě, nebo s výběhem na zahrádce. Protože jsou hraví, bystří a rádi běhají až do vysokého stáří, budou vděční, pokud jim pán poskytne nějaký vhodný sport: vhodné jsou agility, kurzy obratnosti, pro pobavení pána se rádi naučí chodit i po zadních nohách a jiné cirkusové kousky. Pro svou neutuchající lásku k lidem je u nás řada grifonků s canisterapeutickými zkouškami.

Péče o srst

Srst hrubosrstých grifonků se upravuje trimováním. Tím se zkvalitní struktura i barva srsti. V případě, že použijete na grifonka stříhací strojek nebo nůžky srst zjemní a zesvětlá. Srst můžete kartáčovat a hřebínkem pročesat vousy, které se tak vyčistí od zbytků potravy a jiných nečistot. Současně vyčistíte záhyby kůže pod očima.

Krátkosrstý brabantík je celkem bezúdržbový, můžete mu vykartáčovat

nebo vyčesat srst, někdy vyčistit záhyby kůže pod očima.

Zkracování drápek je samozřejmostí. Grifonci se svou „opičí tvářičkou“ nejsou klasicky krásní, ale přesto jsou milováni i pro svůj vzhled. Možná je to i vzdálenou podobou s fyziognomií člověka.

(Převzato z www.boskowan.com/grifonek/, L. Betrandová: *Dějiny*)

Více na stránkách Klubu chovatelů grifonků a brabantků, www.boskowan.com/grifonek/ a www.grifonekpes.cz

Nebo kontaktujte chovatele:

Valerie Petrová

Valerie Haklová

Chov. st. Mawpet

Chov. st. Valis Bohemia

Tel: 777 730 311

Tel.: 777 730 313

www.mawpet.com

www.valisbohemia.com

Foto: M. Trávníčková

F.C.I.-Standard č. 80 Bruselský grifonek (Griffon Bruxellois)
F.C.I.-Standard č. 81 Belgický grifonek (Griffon Belge)
F.C.I.-Standard č. 82 Brabantík (Petit Brabançon)

Země původu: Belgie
Použití: společenský pes

Zařazení podle F.C.I.:
Skupina 9 společenská plemena
Sekce 3 malá belgická plemena
Bez zkoušky z výkonu

Krátké historické shrnutí: Tato tři plemena (bruselský grifonek, belgický grifonek a brabantík) pocházejí z malého hrubosrstého plemene nazývaného „smousje“, které bylo po staletí chováno v okolí Bruselu.

V 19. století vnesení krevních linií king charles španělů ruby a mopsů vytvořilo krátkou černou srst a upevnilo současný typ plemene. Tito malí psi jsou dobří hlídači a byli chováni pro hlídání kočárů a ochranu stájí před hlodavci. V roce 1883 byli první bruselští grifonci zaregistrováni v L.O.S.H (Plemenná kniha sv. Huberta). Jmenovali se Topsy (L.O.S.H. č. 163) a Foxine (L.O.S.H. č. 164). Kolem roku 1900 se stali velmi populárními, společně s dalšími plemeny, díky zájmu belgické královny Marie-Henriety. Mnoho jedinců bylo vyvezeno a pomáhalo tak rozšíření a zvýšení popularity plemene.

Celkový vzhled: Malé společenské plemeno; inteligentní, vyvážené, pozorné, hrdé, robustní, téměř kvadratičtí psi; s dobrou kostrou, ale zároveň elegantním pohybem i stavbou; přitahující pozornost svým téměř lidským výrazem.

Obě plemena grifonků jsou hrubosrstá a odlišují se vzájemně barvou, zatímco brabantík je krátkosrstý.

Důležité poměry: Délka trupu, od hrbolku ramenní lopatky po hrbol sedací kosti, by měla co nejlépe odpovídat výšce v kohoutku.

Povaha / temperament: Vyrovnaný malý pes, pozorný, hrdý, velmi oddaný svému majiteli, velmi ostražitý. Není ani bázlivý ani agresivní.

Hlava: je nejcharakterističtější a nejvýraznější částí těla. Hlava je poměrně velká v porovnání s trupem a má téměř lidský výraz. U grifonků je srst na hlavě hrubá, odstávající a rozčuchaná; nad očima, na tlamě, lících a bradě je delší, což vytváří ozdobu hlavy.

Oči: Posazené daleko od sebe, velké a kulaté, nikdy však vypouklé. Hnědé, tak tmavé jak jen možno. Oko má být lemováno černě a bělmo by nemělo být vidět. Malé, oválné či světlé oči jsou vadou.

Srst: Kvalita srsti: bruselský grifonek a belgický grifonek jsou hrubosrstí a mají podsadu. Srst je přirozeně hrubá, mírně vlnitá, nikoliv kudrnatá, je trimovaná. Srst musí být dostatečně dlouhá, aby mohla být ohodnocena její struktura. Příliš dlouhá srst narušuje siluetu a je nežádoucí. Hedvábná nebo vlněná srst je závažnou vadou.

Brabantík je krátkosrstý. Srst je hrubá, přiléhající a lesklá, nejvýše 2 cm dlouhá.

Ozdobná srst na hlavě: u grifonků ozdobná srst na hlavě (vousy a knír) začíná pod osou nos-očí a jde od jednoho ucha k druhému, pokrývající tlamu a líce hustou srstí, která je delší než srst na zbytku těla. Nad očima musí být srst delší než na zbytku lebky, čímž vytváří obočí.

Barva:

Bruselský grifonek: červená, červenavá; trochu černé je tolerováno na ozdobné srsti na hlavě.

Belgický grifonek: černý, černý s pálením. Pálené znaky musí být čisté a barevně stálé. Jsou umístěny na hrudních končetinách od tlapek k nadprstí, na pánevních končetinách od tlapek k hleznu. Pokračují nahoru po vnitřní straně nohou. Jsou také umístěny na hrudníku, lících, bradě, nad očima, uvnitř ucha, pod ocasem a kolem řitního otvoru. Černá může být smíšena s červenohnědou, která je tolerována, ačkoliv čistá černá a černá s pálením jsou upřednostňovány.

Brabantík: Akceptovány jsou stejné barvy jako pro grifonky. Má tmavou masku. Šedá nebo stříbrná v masce u starších psů není penalizována. U všech tří plemen je tolerováno několik bílých chloupků na hrudníku, avšak není to považováno za žádoucí.

Hmotnost: v rozsahu od 3,5 do 6 kg.

Komplexní krmiva pro psy a kočky **Diamond Pet Foods**

- **Diamond**
- **Natural**
- **Nutra Gold Holistic**
- **Chicken Soup**

Vyráběné z masa pro lidskou spotřebu s chelátovými minerály!

Premiová a Super premiová krmiva z USA pro psy a kočky všech plemen, věku a zatížení.

- vědecky vyvinutá a odzkoušená
- vícenásobný zdroj bílkovin
- bez umělých konzervantů a barviv
- neobsahuje soju
- vysoká stravitelnost, nízká popelnatost

Mnohonásobná kontrola surovin a hotových krmiv zajišťuje vysokou kvalitu.

VÝBORNÝ POMĚR - KVALITA - CENA !!!

Malá i chovatelská balení až 23 kg!

Centrální sklad dovozce, distribuce, zásilkový prodej:

742 53 Kunín 291
☎ 737 428 500
556 801 481

e-mail: vaclavmiksik@seznam.cz
www.diamondpet.cz